

Els museus en temps de petiteses

Buscant un exemple del que passa a Europa, entro al web oficial del museu d'Orsay, de París. 47.366 persones n'han donat l'opinió. Pressuposem que tots els que hi han dit la seva ha estat després d'haver-hi entrat i d'haver-lo vist. Però no en tenim cap seguretat. Creguem-nos-els, ja que ho diuen. En tot cas, 37.035 d'aquestes persones l'han trobat excel·lent; 8.716, molt bo; només 203 han dit que era dolent i només 158 han dit que era pèssim. M'afanyo a mirar alguns comentaris d'aquests últims. La majoria coincideixen a dir que el museu és magnífic, però es queixen del personal —només parla francès, no és amable—, del restaurant —massa car, plats immenjables—, del contingut —no hi ha res de nou— o de l'accés —massa cues. N'hi ha un que fins i tot es queixa que ha fet una hora de cua per arribar a l'entrada del museu i que, en arribar-hi, s'ha trobat un cartell a la porta d'accés que informava que estava tancat perquè feien vaga. Un altre escriu que ha reculat perquè no el deixaven entrar amb motxilla, cosa que sí que es pot fer en el museu, diguem-ne més liberal, del Louvre.

La banalització de l'art sovint segueix un camí paral·lel a la banalització de la democràcia.

Tothom pot opinar sobre tot. Com més opinions, com més piulades sobre una exposició o un museu i, sobretot, com més visitants té, més importància se li dona. Ben pocs, naturalment, critiquen el contingut del museu. Qui gosaria? O dit d'una altra manera, quina importància pot tenir? El resultat? Tantes opinions ens fan perdre. Els arbres que ens amaguen el bosc, que ho relativitzen també tot. Jo diria que ens passa el mateix que el que va escriure Stendhal sobre la Porta Nuova del Duomo de Milà: «On arrive à la petitesse, dans les arts, par l'abondance des détails et le soin qu'on leur donne». L'excés de detalls i la importància que els donem. La petitesa de l'art.

I no obstant, recordem-ho. Va haver-hi un temps que amb els museus passava el mateix que amb els escriptors clàssics: tothom els recomanava i ningú no els discutia, però acabaven anant als museus o acabaven llegint els clàssics només uns quants. Convertits, en els últims anys, en una eina útil i indispensable per desestacionalitzar el turisme i/o per fomentar el turisme cultural, els museus avui s'assemblen tant als museus d'abans com el món virtual del segle XXI s'assembla al del temps que la gent feia el primer viatge turístic —i encara, i potser únicament— quan es casava.

Presentem un dossier, doncs, tan imprescindible com necessari. Moltes gràcies a tots els col·laboradors. Ho escriu Jordi Dorca només començar la introducció: «Els museus han patit més canvis en els últims vint anys que possiblement en els cent anteriors». Ell i els altres autors del dossier, Carme Baqué, Josep Pastells, Mercè Sibina, David Martí, Cristina Jutge i Jordi Camps proven d'argumentar com han de ser els museus avui, quines noves propostes poden fer, com poden adaptar-se al món digital i, entre molts altres temes, no només què ensenyen, sinó també què amaguen en els seus magatzems i què s'amaga en els magatzems del Servei d'Atenció als Museus (SAM), que és, si fem cas de la quantitat i no de la qualitat, el primer museu de les comarques gironines. Un *museu*, per cert, tan impossible de visitar per al públic com semblava que ho era abans opinar sobre els clàssics. Aquells temps en què la cultura anava —o ens feien creure que anava— de dalt a baix i en què hi havia un cànon i un ordre i una evolució i un temps per a tot. Una època, doncs, en què primer s'aprenia i només després, molt després, s'opinava.

>> Tapís de la Creació. Museu Tresor de la Catedral de Girona. Foto de Pep Caballé.

Prudenci Bertrana. En el dossier que vam dedicar a Prudenci i a Aurora Bertrana en el número 301, vam publicar l'article «L'últim clos», en què explicàvem que l'autor de *Josafat* era enterrat en un nínxol del cementiri de les Corts de Barcelona, sense cap làpida ni rètol que ho indiqués. Gràcies a això, quan la revista ja era a impremta, els organitzadors de l'Any Bertrana i Cementiris de Barcelona ho van saber, van reaccionar i van esmenar l'oblit. Ara hi ha una placa que indica on és enterrat i quins llibres va escriure.